

PATĒRĒTĀJU STRĪDU RISINĀŠANAS KOMISIJA

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67388624, fakss 67388634, e-pasts pasts@ptac.gov.lv, www.ptac.gov.lv

Patērētājam

SIA „AUTOCLICK”

Reģ. Nr. 40003532750

Augusta Deglava ielā 151

Rīgā, LV-1021

LĒMUMS par strīdu Rīgā

2023.gada 24.augustā

Nr. 98 – psrk

Patērētāju strīdu risināšanas komisija (turpmāk – Komisija) šādā sastāvā:

Komisijas priekšsēdētājs Raimonds Grāvelsiņš

Komisijas locekļi Aivars Smagars kā patērētāju interešu pārstāvis un Ingus

Rūtiņš kā komersantu interešu pārstāvis

izskatīja rakstveida procesā strīdu starp patērētāju un SIA “AUTOCLICK” (turpmāk – sabiedrība) par iegādātu lietotu automašīnu VW Golf ar valsts numura zīmi XXXXXX (turpmāk – automašīna).

No lietas materiāliem izriet, ka patērētājs automašīnu iegādājās 2022.gada 13.oktobrī par 3900,00 EUR, par ko ir iesniegts maksājumu apliecinošs dokuments. Patērētājs apgalvo, ka ir samaksājis sabiedrībai par automašīnu vēl 500,00 EUR skaidrā naudā, tomēr nav iesniegts šo maksājumu apliecinošs dokuments. Jau nākamajā dienā pēc automašīnas iegādes tai tika konstatēti defekti – motora defekts, ātrumkārbas defekts, nepareizi norādīti odometra rādītāji u.c. Lai atrisinātu strīdu, patērētājs ar sabiedrību vienojās, ka iesniegs tai defektācijas aktu, tomēr pēc 2022.gada 24.oktobra defektācijas akta iesniegšanas sabiedrība atteicās risināt situāciju, līdz ar to patērētājs 2022.gada 26.oktobrī nosūtīja sabiedrībai rakstveida iesniegumu, lūdzot segt automašīnas remonta izdevumus 2420,00 EUR apmērā vai atcelt pirkuma līgumu un atmaksāt naudu. Sabiedrība patērētāja prasību atteicās izpildīt.

Sabiedrība, pamatojot savu viedokli, norāda, ka pirms automašīnas iegādes patērētājam tika dota iespēja automašīnu apskatīt un izmēģināt. Patērētājam bija iespēja pirms automašīnas iegādes vērsties pie speciālistiem un lūgt novērtēt tās stāvokli, kā arī pašam pārbaudīt datus Ceļu satiksmes drošības direkcijā (turpmāk – CSDD), tomēr patērētājs to nedarīja. Automašīna ir 12 gadu veca un sabiedrībai nav zināms, kādēļ CSDD esošie dati nesakrīt ar automašīnas odometra rādītājiem. Sabiedrība nebija ar patērētāju vienojusies par servisu automašīnas pārbaudes veikšanai, līdz ar to neatzīst patērētāja iesniegto defektācijas aktu, kas tika sastādīts ilgu laiku pēc automašīnas iegādes. Sabiedrība norādīja, ka nevar uzņemties atbildību par automašīnai konstatētajiem defektiem.

Atbildot uz pieprasījumu sniegt skaidrojumu saistībā ar patērētāja iesniegumu Komisijai, sabiedrība norāda, ka patērētājs pie sabiedrības ar pretenzijām vērsās tikai 2022.gada

19.oktobrī, nevis nākamajā dienā pēc transportlīdzekļa iegādes. Patērētājs nav ne reizi sniedzis informāciju, kā konstatēja defektus, vai kas par tiem liecināja automašīnas ekspluatācijas laikā.

No faktiskajiem apstākļiem sabiedrība secina, ka patērētājs nopirka automašīnu un tikai pēc tam nolēma veikt tās tehniskā stāvokļa pārbaudi autoservisā, nevis pirms tās iegādes, kā to ieteica darīt sabiedrība un kā būtu rīkojies saprātīgs patērētājs, kas rūpējas par savu interešu aizsardzību. Ar šo sabiedrība vēlas norādīt uz to, ka automašīna tās iegādes brīdī bija tehniskā kārtībā, tai bija spēkā esoša valsts tehniskā apskate un patērētājam par to nebija sūdzību.

Sabiedrība secina, ka no iesniegtajiem dokumentiem, kas sagatavoti autoservisos, nav konstatējami nekādi defekti, bet gan tas, ka ir nolietotojās vairākas detaļas, kuras būtu ieteicams mainīt, kas 12 gadus vecai un tik nolietotai automašīnai ir pilnībā normāli. Tāpat secināms, ka daļa no norādītā attiecas uz automašīnas bremžu sistēmas darbību. Šos defektus, ja tādi būtu, patērētājam būtu bijis iespējams konstatēt jau brīdī, kad tika veikts izmēģinājuma brauciens, jo veikt izmēģinājuma braucienu, nelietojot bremzes, īsti nav iespējams. No minētā izriet, ka autoservisā konstatētie trūkumi attiecībā uz bremžu sistēmas darbību arī ir vērsti uz automašīnas tehniskā stāvokļa uzlabošanu, nevis reālu bojājumu novēršanu, proti, tādu defektu, kas liegtu transportlīdzekli izmantot atbilstoši tā mērķim.

Sabiedrība norāda, ka tai nav jāuzņemas atbildība par to, ka transportlīdzeklim ir nolietotojās detaļas un patērētājs vēlas, lai tās tiktu nomainītas un transportlīdzekļa tehniskais stāvoklis kopumā būtu atbilstošs jauna transportlīdzekļa tehniskajam stāvoklim. Transportlīdzekļa nolietojuma pakāpe būtiski ietekmē tā cenu, tieši tā iemesla dēļ lietotu automašīnu tirgū gandrīz identiskiem transportlīdzekļiem var būtiski atšķirties tā cena, jo katram no tiem var būt kādas konkrētas atšķirīgas nianšes, kas nav saistītas ar tā komplektāciju, vai izlaiduma gadu utt. Tiesu praksē ir atzīts, ka lietotas automašīnas gadījumā nozīme var būt tādiem apstākļiem kā transportlīdzekļa vecums, nobraukums, izmantošanas veids, cena u.c. Tāpat jāņem vērā, ka parastais, ceļu satiksmes drošību neapdraudošs, automašīnas, kas pielaista dalībai ceļu satiksmē, nolietojums nav atzīstams par lietas trūkumu. Turpretim tādu automašīnas detaļu nolietojums, kas ietekmē satiksmes drošību, var tikt atzīts par preces trūkumu, jo patērētājam ir pamats sagaidīt, ka šādas detaļas būs laikus nomainītas. Konkrētajā gadījumā šai atziņai ir būtiska un tieša nozīme, jo transportlīdzeklis ir vecs, nolietots, tā cena ir atbilstoša tā nolietojuma pakāpei un, svarīgākais, transportlīdzeklis ir pielaists dalībai ceļu satiksmē, proti, tam bija spēkā esoša valsts tehniskā apskate.

Piedāvājot tirdzniecībā lietotus transportlīdzekļus, sabiedrībai nav jānodrošina, ka visas tā rezerves daļas vai sistēmas atbilst jauna transportlīdzekļa stāvoklim. Tas, cita starpā, nozīmē arī to, ka jebkura lietota rezerves daļa vai sistēma, kas pārbaudes brīdī ir darba kārtībā, var sabojāties jebkurā laikā, proti, ne visām rezerves daļām iespējams pat aptuveni noteikt tās atlikušo kalpošanas ilgumu. Rezerves daļu kalpošanas ilgums atkarīgs arī no tā, kā faktiski tiek lietots transportlīdzeklis. No iesniegtajiem dokumentiem secināms, ka patērētājs konstatēja defektus 2022.gada 24.oktobrī, bet remontdarbi veikti tikai 2022.gada decembrī – gandrīz divus mēnešus vēlāk, turpinot automašīnu ekspluatēt, kas nozīmē, ka konstatētie defekti nav bijuši tādi, kas liedz automašīnu droši ekspluatēt, vai kas liedz to lietot atbilstoši paredzētajam mērķim. Papildus secināms, ka patērētājs faktiski nav veicis visu 2022.gada oktobrī konstatēto defektu remontu/detaļu nomaiņu, bet tikai daļu. Visbeidzot, Sabiedrībai nav saprotams, kāpēc patērētājs šos remontdarbus faktiski veica un iztērēja naudas līdzekļus par automašīnu, kuru patērētājs vēlas atgriezt sabiedrībai un saņemt atpakaļ samaksāto naudu, jo faktiski atgrieztu automašīnu labākā tehniskā kārtībā, nekā tā bija.

Sabiedrība norāda, ka tās mērķis nav pārdot patērētājiem transportlīdzekļus, noslēpjot kādus tehniskos defektus vai noklusējot par tiem un pasniedzot transportlīdzekli par labāku, nekā tas faktiski ir. Katram transportlīdzeklim tiek piedāvāta cena, kas atbilst tā stāvoklim, un tiek paziņots par visiem sabiedrībai zināmajiem transportlīdzekļu defektiem. Patērētāju tiesību aizsardzības likumā ir noteiktas īpašas atrunas attiecībā uz lietotu preču atbilstību līguma noteikumiem. Konkrētajā gadījumā nav nekāda pamata uzskatīt, ka patērētājam būtu pārdota

līguma noteikumiem neatbilstoša prece, kas, savukārt, būtu pamats jebkādu patērētāja izvirzīto prasību apmierināšanai. Turklāt sabiedrība atkārtoti norāda, ka tā izrādīja pretimnākšanu, piedāvājot atpirkt no patērētāja automašīnu vai samainīt to pret citu, līdzvērtīgu, bet patērētājs no tā atteicās.

Komisija norāda, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) 14.panta pirmās daļas 1.punktu prece uzskatāma par atbilstošu līguma noteikumiem, ja tā atbilst pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja sniegtajam preces aprakstam, norādītajam preces veidam, daudzumam un kvalitātei, kā arī funkcionalitātei, saderībai, sadarbspējai un citām iezīmēm. Savukārt no PTAL 13.panta pirmās un trešās daļas regulējuma izriet pārdevēja pienākums pierādīt, ka prece atbilda līguma noteikumiem iegādes dienā, ja preces neatbilstība līguma noteikumiem atklājas gada laikā pēc preces piegādes.

No lietas materiāliem Komisija konstatē, ka patērētājs ir veicis automašīnas remontu, samaksājot 2420,00 EUR. Komisija secina, ka nav iespējams pēc remonta noteikt, vai visas automašīnai nomainītās detaļas bija nepieciešams mainīt, lai būtu iespējama droša piedalīšanās satiksmē, vai arī dažas detaļas tika mainītas, lai uzlabotu automašīnas stāvokli un tādējādi paaugstinātu automašīnas vērtību. Līdz ar to Komisija nevar atzīt, ka konkrētajā gadījumā remonts nozīmē automašīnas neatbilstību līguma noteikumiem.

Vienlaikus Komisija norāda, ka automašīnas nepareizie odometra rādījumi ir pamats, lai atzītu, ka automašīna neatbilda līguma noteikumiem tās iegādes dienā. Sabiedrības norāde, ka patērētājam pašam bija jāpārbauda odometra rādījumu korektums CSDD, ir nepamatota, jo saskaņā ar PTAL 13.panta pirmo daļu pārdevējs ir atbildīgs par pārdodamās automašīnas atbilstību līguma noteikumiem. Lai varētu atzīt, ka automašīna atbilst līguma noteikumiem, sabiedrībai kā pārdevējam pirms pirkuma līguma noslēgšanas bija jāsniedz patērētājam informācija par automašīnas galvenajām īpašībām atbilstoši PTAL 17.panta pirmās daļas 1.punktam. Tikai tādā gadījumā, ja patērētāja saņemtā informācija par automašīnas galvenajām īpašībām (tai skaitā – odometra rādījumiem) atbilstu faktiskajam automašīnas stāvoklim, automašīnu varētu atzīt par līguma noteikumiem atbilstošu. Komisija uzsver, ka PTAL 21.² pantā ir noteikta labas komercprakses principu ievērošana, proti – organizējot preču pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu, jāievēro profesionālā rūpība un godīgums attiecībā pret patērētāju. Lai tiktu ievērota profesionālā rūpība un godīgums attiecībā pret patērētāju, sabiedrībai bija jāpārlicinās par odometra rādījumu korektumu vai arī jāinformē patērētājs, ka odometra rādījumu pārbaude nav veikta.

Izvērtējot patērētāja iesniegumu Komisijai, Komisija konstatēja, ka tajā nav norādīta konkrēta prasība. Sazinoties ar patērētāju, Komisija noskaidroja, ka patērētājs vēlas atgūt remonta izdevumus. Komisija norāda, ka strīds par remonta izdevumu atgūšanu atzīstams par strīdu par zaudējumiem. Saskaņā ar PTAL 26.³ panta piektās daļas 9.punktu Komisija neizskata strīdus par zaudējumiem.

Vienlaikus, saskaņā ar PTAL 26.¹² panta (1²) daļu Komisija var lemt par alternatīvu strīda risinājumu, ja patērētāja izvirzītā prasība neatbilst normatīvajiem aktiem vai ir nesamērīga. Līdz ar to Komisija lems par automašīnas pirkuma cenas samazinājumu, kā tas noteikts PTAL 28.panta piektās daļas 1.punktā – patērētājs ir tiesīgs pieprasīt, lai pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs samērīgi samazina preces cenu vai atceļ līgumu un atmaksā par precī samaksāto naudas summu, ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs saprātīgā termiņā nav novērsis preces neatbilstību līguma noteikumiem vai nav precī apmainījis pret līguma noteikumiem atbilstošu, nav ievērojis šā panta deviņo un vienpadsmito daļu vai atteicies to darīt.

Sabiedrība 2022.gada 14.oktobra atbildē patērētājam norādījusi, ka sabiedrība ir piedāvājusi šādus risinājumus:

- atpirkt automašīnu, bet ne par patērētāja samaksāto naudas summu;
- veikt maiņu pret citu automašīnu.

Pārbaudot sabiedrības piedāvātās automašīnas, patērētājs atteicās no piedāvājuma mainīt automašīnu, savukārt sabiedrība atteicās atpirkt automašīnu par pilnu tās iegādes cenu

(proti, pēc būtības atteicās atcelt pirkuma līgumu un atmaksāt visu samaksāto naudu), kā arī atteicās apmaksāt remontdarbus jebkādā apmērā. Līdz ar to ir pamats piemērot PTAL 28.panta piektās daļas 1.punkta regulējumu.

Komisija vērš uzmanību, ka saskaņā ar patērētāja iesniegumā norādīto automašīnas faktiskais nobraukums, kas reģistrēts CSDD, bija 403 000 km, pretstatā odometra rādījumam – 223 00 km. Līdz ar to faktiskais nobraukums bija gandrīz divas reizes lielāks par odometra norādīto.

Ikvienas automašīnas vērtību būtiski samazina liels nobraukums, jo nobraukums ietekmē automašīnas kopējo tehnisko un drošības stāvokli, dažādu detaļu nolietojumu un iespēju, ka automašīnai drīzumā būs nepieciešams remonts. Ievērojot, ka automašīnas odometra rādījumi ir samazināti apmēram divas reizes, Komisija lemj par automašīnas cenas samazinājumu par 50%. Komisija konstatē, ka patērētājs ir iesniedzis dokumentu, kas apliecina, ka patērētājs par automašīnu ir samaksājis 3900,00 EUR, bet nav iesniegti pierādījumi par papildu 500,00 EUR samaksu skaidrā naudā. Līdz ar to Komisija lemj par 50% samazinājumu no pierādītās automašīnas cenas – 3900,00 EUR, un sabiedrībai ir jāatmaksā patērētājam 1950,00 EUR.

Ņemot vērā minēto, Komisija, pamatojoties uz PTAL 13.panta pirmo un trešo daļu, 14.panta pirmās daļas 1.punktu, 21.² pantu, 26.³ panta pirmo daļu, 26.⁴ panta pirmo un otro daļu, 26.¹¹ panta pirmo daļu, 26.¹² panta (1²) daļu, 28.panta piektās daļas 1.punktu,

nolemj:

neizskatīt patērētāja prasību par remonta izdevumu atlīdzinājumu. SIA “AUTOCLICK” atmaksāt patērētājam 1950,00 EUR.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 26.¹² panta piekto daļu Komisijas lēmumam ir ieteikuma raksturs un tas nav apstrīdams vai pārsūdzams.

Saskaņā ar PTAL 26.¹² panta septīto daļu Komisijas lēmums ir labprātīgi izpildāms 30 dienu laikā no tā spēkā stāšanās dienas.

Komisijas priekšsēdētājs

Raimonds Grāvelsiņš